

Kuula meie häält!

Juhend
enese-esindajate esindus-kogude loomiseks
asutustes, mis pakuvad teenuseid
puuetega inimestele

Inclusion Iirimaa
Intellektipuudega inimeste organisatsioon

Eesti Vaimupuudega Inimeste Tugiliit

Sisukord

Enese-esindajate esindus-kogud	3
Toetava kaaslase koolitus	11
Mis on väärtused ja kuidas neid töös kasutada?	15

Enese-esindajate esindus-kogud

Enese-esindajate esindus-kogud

Iga teenuse-osutaja juures
(näiteks: päeva-keskus, hoolde-kodu)
peab olema enese-esindajate esindus-kogu.

Esindus-kogu esindab inimesi,
kes kasutavad eri-hoolekande-teenuseid.

Esindus-kogu jälgib:

- kas kõiki inimesi koheldakse võrdselt?
- kas kõikide õigused on kaitstud?

Esinduskogus võib olla kuni 12 inimest,
kes esindavad 40-50 inimese huvisid.

Kui teenust kasutab rohkem kui 50 inimest,
tuleb luua mitu esindus-kogu.

Asutuse juhataja võib esindus-kogus osaleda,
aga ainult vaatljana.

enese-esindaja - intellektipuudega inimene, kes oskab ise enda eest otsustada

esindus-kogu - inimesed, kes esindavad teisi inimesi

enese-esindajate esindus-kogu - enese-esindajad,
kes esindavad eri-hoolekande-teenuste kasutajaid

Kes kuuluvad esindus-kogusse?

Esindus-kogusse peab kuuluma võrdselt erinevate huvidega inimesi.

Näiteks:

- 4 puuetega inimest
- 4 töötajat
- 4 inimest väljastpoolt

1. Puuetega inimesed

Puuetega inimesed on asutuse teenuse kasutajad.

Puuetega inimesed võiksid olla ka enese-esindajad.

Kui puuetega inimesed vajavad abi, et esindus-kogu töös osaleda, tuleb neid toetada.

teenuse-osutaja - asutus, mis osutab eri-hoolekande-teenust
(näiteks: päeva-keskus, kogukonna-kodu)

teenuse kasutaja - puudega inimene, kes kasutab toetavaid teenuseid
(näiteks: päeva-keskuse klient, kogukonna-kodu elanik)

2. Töötajad

Esindus-kogusse võiksid kuuluda:

- kõne-terapeudid ja logopeedid
- psühholoogid
- tegevus-terapeudid
- töötajate esindajad

(näiteks: osakonna juhataja)

Esindus-kogusse ei tohi kuuluda sama asutuse juhataja.

Juhatajad ei tohi esindus-kogu tööd mõjutada, aga nad võiksid teada, mida esindus-kogus otsustatakse.

3. Inimesed väljastpoolt

Inimesed väljastpoolt ei tööta selles asutuses, nad ei saa siin teenuseid.

Need on inimesed, kes tunnevad puuetega inimesi ja tahavad neid toetada.

Inimesed väljastpoolt võiksid olla:

- sotsiaal-töötajad ja ametnikud
- tervise-spetsialistid
- kohalikud tähtsad inimesed
- teenuse kasutajate pereliikmed

Üks inimene väljastpoolt peab olema **esindus-kogu esimees**.

Mida peab tegema esindus-kogu esimees?

Esimees peab:

- juhatama esindus-kogu koosolekuid
- järgima päevakava
(jälgima, et arutatakse kõiki teemasid, mida vaja)
- innustama inimesi rääkima
- kontrollima, et kõiki kuulatakse
ja kõik saavad asjadest ühtemoodi aru

Kuidas töötavad enese-esindajate esindus-kogud?

Enese-esindajate esindus-kogud kohtuvad 1 kord kuus.

Iga 2 aasta tagant võiksid pooled liikmed vahetuda.

See toob esindus-kogule uusi mõtteid ja kogemusi.

Enese-esindajate esindus-kogud peaksid suhtlema ka teiste asutuste, organisatsioonide, esindus-kogude ja nõukodadega.

Teenuse kasutajad peavad teadma, millega tegelevad enese-esindajate esindus-kogud nende asutuses.

Kuidas innustada inimesi küsimusi küsima?

Kui mõnel enese-esindajal on mure, aga ta ei julge, ei saa või ei taha sellest valjult rääkida, siis peab ta saama teha seda teistmoodi.

Näiteks: kirjutada oma mure paberile.

Paberil võiksid olla lihtsad küsimused, mis aitaksid paremini muret kirjeldada.

Kuidas julgustada inimesi, et nad tuleksid esindus-kogu liikmeks?

Kui mõni enese-esindaja tahab olla esindus-kogu liige, aga tal on raskusi suhtlemisega, siis peab ta saama abi.

Abiks võivad olla:

- tugi-isik
- viipe-keeles tõlk
- heli-salvestused
- suhtlemise abi-vahendid

Info peab olema kõigile arusaadav, võimalusel lihtsas keeles.

Kuidas saavad teised inimesed teada, millega tegelevad enese-esindajate esindus-kogud?

Esindus-kogud peavad 3 korda aastas tegema **aruande** oma töö kohta.

Näiteks:

- Missuguseid küsimusi on koosolekutel arutatud?
- Missugused mured on lahendatud?

See aruanne peab olema lihtsas keeles.

See aruanne peab olema teenuse-osutaja veebilehel lihtsalt leitav.

Seda aruannet peavad saama lugeda sama asutuse teenuse kasutajad.

Nende jaoks peab olema aruanne lihtsas keeles.

Enese-esindajate esindus-kogud võiksid saata oma aruande ka teistele asutustele, organisatsioonidele, esindus-kogudele ja nõukodadele.

Enese-esindajate esindus-kogu toetava kaaslase koolitus

Juhend

Kes on toetav kaaslane?

Toetav kaaslane on erivajadusega inimene, kes toetab ja õpetab teisi oma kogemuste põhjal.

Toetav kaaslane osaleb enese-esindajate esindus-kogu töös.

Toetava kaaslaste koolitusele on oodatud inimesed, kellel on intellektipuue või õpi-raskused või mõni muu erivajadus ja kes tahavad teisi erivajadusega inimesi aidata.

Mida ma sellel koolitusel õpin?

Toetava kaaslaste koolitusel on 3 osa:

1. Võrdsus ja inim-õigused
2. Enese-esindajate esindus-kogu juhtimine
3. Koolitamise oskused

Toetava kaaslaste koolitusel saab teada:

- Mis on võrdsus ja inim-õigused?
- Kuidas juhtida esindus-kogu?
- Mis on toetava kaaslaste ülesanded?
- Kuidas teisi õpetada?
- Kuidas kasutada koolitusel arvutit?
(näiteks: PowerPoint)
- Kuidas teada saada, kas koolitus läks hästi?

Koolituse 1. osa: Võrdsus ja inim-õigused

Selles osas vaadeldakse,
mis on võrdsus ja inim-õigused
ning miks need on olulised.

Osalejad saavad teada:

- Mis on inim-õigused?
- Kuidas inim-õigusi kaitsta saab?
- Mis on puuetega inimeste õiguste konventsioon?
- Mis on võrdsus?
- Kuidas teha teenused paremaks,
et alati oleks inim-õigused kaitstud?

Koolituse 2. osa: Enese-esindajate esindus-kogu juhtimine

Selles osas vaadeldakse,
kuidas esindus-kogu töötama peaks.

Osalejad saavad teada:

- Missugune on hea esindus-kogu?
- Kuidas suhtleb hea esindus-kogu
teiste asutuste, organisatsioonide, esindus-kogude
ja nõukodadega?
- Mis on kasu enese-esindajate esindus-kogu tööst?
- Kuidas esindus-kogu toetada?

Koolituse 3. osa:

Koolitamise oskused

Selles osas vaadeldakse, mida on vaja osata, et olla toetav kaaslane.

Osalejad saavad teada:

- Mis on toetava kaaslase ülesanded?
- Mida peab toetav kaaslane oskama? (näiteks: rahulikuks jääda, esineda)
- Kuidas otsustada, missugust koolitust vaja on?
- Kuidas kasutada koolitusel arvuti-programme? (näiteks: PowerPoint)
- Kuidas teada saada, kas koolitus läks hästi?
- Kuidas teistele teada anda, et selline koolitus toimus?

Toetava kaaslase koolitus kestab 2 päeva.

Koolitusel kasutatakse õppimiseks järgmisi viise:

- PowerPoint
- Vestlused
- Tegevused, oskuste parandamine
- Rollimängud

Kõik koolitusel osalejad saavad toetava kaaslase tunnistuse.

Mis on väärtused ja kuidas neid töös kasutada?

Väärtused

Iirimaaal tehti 3 toetava kaaslase koolitust.

Koolitusel osalejatelt küsiti,
missugused väärtused on neile tähtsad.

Need inimesed ütlesid,
et kõige tähtsamad väärtused on:

- **austus**
- **ausus**
- **kaasamine**
- **võrdsus**
- **erinevus**
- **väärikus**
- **rõõm**
- **võimalus valida**
- **sõbrad ja perekond**

Kuidas väärtusi töös kasutada?

Enese-esindajate esindus-kogu tegeleb muredega, millest inimesed neile räägivad.

Enese-esindajate esindus-kogu peab oma töös väärtuseid austama.

Kõiki küsimusi tuleb arutada nii, et inim-õigused ja võrdsus jääksid alles.

Esindus-kogu uurib, kas kõikides teenustes on inim-õigused ja teised väärtused kaitstud.

Esindus-kogu peab otsima võimalusi, kuidas kasutada neid väärtusi ka mujal teiste murede lahendamiseks.

Selle voldiku on teinud Eesti Vaimupuudega Inimeste Tugiliit.
Selle voldiku aluseks on lirmaal tehtud voldik,
mille tegi Inclusion Ireland.

© Euroopa lihtsa keele logo: Inclusion Europe.
Rohkem infot: www.easy-to-read.eu